

ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΣΤΗ ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΚΙΟΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗ

Από Νίκο Χαριτωνίδη

19-9-09

Το Δεκέμβριο του 2009 θα γίνει συνάντηση των βασικών μελών του ΟΗΕ στη Κοπεγχάγη, με στόχο τη σύναψη μιας σθεναρής συμφωνίας, για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας θέρμανσης, σε συνέχεια του πρωτοκόλλου του Κιότο. Τα βλέμματα όλου του κόσμου είναι στραμμένα προς τα εκεί, δεδομένου ότι το θέμα είναι σοβαρότατο για το κλίμα του πλανήτη και για την ίδια τη ζωή. Με αγωνία επίσης αναμένει η διεθνής κοινότητα τη συμπεριφορά των δυο «γιγάντων» της ρύπανσης, των ΗΠΑ¹ και της Κίνας.

Η συνάντηση του Δεκεμβρίου ακολουθεί μια σειρά διαπραγματεύσεων, υπό την αιγίδα οργανισμού [UNFCCC](#) (United Nations Framework Convention on Climate Change), που ξεκίνησαν το 1992 στο Rio και το 1997 κατέληξαν στο Πρωτόκολλο του Κιότο², που αποτελεί σήμερα τη μοναδική παγκόσμια συνθήκη για την αντιμετώπιση της Παγκόσμιας Θέρμανσης. Η πρώτη φάση του Κιότο εκπνέει το 2012 και δεν υπάρχει ακόμα τίποτα να το αντικαταστήσει. Οπωσδήποτε γρήγορα πρέπει να συμφωνηθούν τα απαραίτητα μέτρα, δεδομένου ότι σύμφωνα με τους ειδικούς, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της Π.Θ., οι εκπομπές πρέπει να μειωθούν τουλάχιστον κατά 50% μέχρι το 2050. Το ποσοστό αυτό σημαίνει μείωση 80% για τις ανεπτυγμένες χώρες! Να σημειωθεί ότι η Ευρώπη έχει θέσει ήδη στόχους μείωσης 25 – 40% για τις πλούσιες χώρες της.

Ένα καυτό θέμα που αναμένεται να συζητηθεί στη Κοπεγχάγη, είναι η μείωση των ρύπων μέσω της προστασίας των δασών. Η καταστροφή των τροπικών δασών για ξυλεία μετράει για το 1/5 των ετησίων ρύπων (δηλαδή αν δεν κόβονταν τα δάση θα συγκρατούσαν το 1/5 των αερίων της παγκόσμιας θέρμανσης). Το θέμα αυτό

¹ Οι ΗΠΑ συμμετείχαν στις συζητήσεις του Κιότο (1997) αλλά η Αμερικάνικη Γερουσία ουδέποτε ενέκρινε την επιβολή των μέτρων.

² Σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Κιότο, το σύνολο της Ευρώπης πρέπει να μειώσει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά 8%, οι ΗΠΑ (που δεν ακολούθησαν) κατά 7% και η Ιαπωνία κατά 6% μέχρι το 2012, σε σχέση με τα επίπεδα 1990.

μπήκε πρώτη φορά στο τραπέζι το 2005 από τη Κόστα Ρίκα και τη Παπούα Νέα Γουινέα και αναμένεται να συζητηθεί στις λεπτομέρειες του το Δεκέμβρη.

Εν μέσω θύελλας αντικρουόμενων συμφερόντων, όλοι διερωτώνται τι ελπίδες υπάρχουν για μια επιτυχή έκβαση της Κοπεγχάγης. Κατά την άποψη των Βρετανών, για να πετύχει μια νέα συμφωνία, πρέπει αφενός να δεσμευτούν για μεγάλες **βραχυπρόθεσμες** μειώσεις όλες οι ανεπτυγμένες χώρες, περιλαμβανομένων και των ΗΠΑ, και αφετέρου οι ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η Κίνα, να εγκαινιάσουν ασφαλείς μηχανισμούς μείωσης. Πράγματι, η σημερινή κατάσταση απέχει μακράν της εποχής του Κιότο : Η Κίνα έχει ξεπεράσει τις ΗΠΑ στη πρώτη θέση στη ρύπανση της ατμόσφαιρας. Επίσης, η ομάδα των αναπτυσσόμενων χωρών έχει αλλάξει από τότε και υπάρχουν οικονομίες, ειδικά στην Άπω Ανατολή, που πρέπει να συναινέσουν στη λήψη των μέτρων για να υπάρχει ελπίδα ότι θα υπάρξει αποτέλεσμα, δεδομένου ότι εκεί έχει πλέον συγκεντρωθεί ικανότατο ποσοστό της παγκόσμιας παραγωγής (άρα και της ρύπανσης). Είναι σαφές ότι θα υπάρξουν έντονες αντιπαραθέσεις μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών : Οι τελευταίες δύσκολα θα δεχθούν να υποστούν έντονες θυσίες περικοπής ρύπων, αφού κάτι τέτοιο σημαίνει μείωση της παραγωγής τους και άρα επιβράδυνση στο δύσκολο δρόμο μείωσης της φτώχειας. Η άποψή τους είναι, ότι οι μεγάλες θυσίες πρέπει να γίνουν από τις ανεπτυγμένες χώρες, αφού ιστορικά αυτές είναι υπεύθυνες για τη σημερινή κατάσταση³. Ακόμη, ότι οι ανεπτυγμένες χώρες πρέπει να προσφέρουν οικονομική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες⁴. Ήδη η Κίνα πρότεινε για τις ανεπτυγμένες χώρες μείωση 40% των επιπέδων 1990 μέχρι το 2020. Κατόπιν αυτών, παρόλο που στη Κοπεγχάγη θα συμμετάσχουν μεγάλοι «παίχτες», όπως η Ινδία, αναμένεται «ντέρμπυ» μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας. Οποιαδήποτε συμφωνία χωρίς τη συναίνεση αυτών των χωρών είναι πρακτικά άχρηστη. Ιστορικά, η Αμερικάνικη Γερουσία είναι αντίθετη σε οποιαδήποτε μορφή συμφωνίας που θα βλάψει οικονομικά τις ΗΠΑ, αν δεν υπάρχει σύγχρονη δέσμευση και για τις αναπτυσσόμενες χώρες (βλέπε Κίνα).

³ Οι αναπτυσσόμενες χώρες υποδεικνύουν ότι οι ΗΠΑ εξέπεμψαν κατά τον 20^ο αιώνα 50% περισσότερα αέρια θερμοκηπίου, από όσο εξέπεμψαν όλες μαζί οι αναπτυσσόμενες χώρες.

⁴ Πέρσι η Κίνα έβαλε στο τραπέζι τη πρόταση τα ανεπτυγμένα κράτη να διαθέτουν το 0,7% του ΑΕΠ τους προς της αναπτυσσόμενες χώρες για να βοηθηθούν να εκπληρώσουν στόχους μείωσης ρύπων

Πάντως, ο Πρόεδρος Ομπάμα δεν επιθυμεί την επανάληψη της παλινωδίας του Κιότο και είναι σίγουρο ότι η Αμερικάνικη ομάδα δεν πρόκειται να συμφωνήσει σε οτιδήποτε, αν δεν είναι σίγουρη ότι θα πάρει την έγκριση της Γερουσίας. Αυτό φαίνεται να το γνωρίζουν οι Κινέζοι ηγέτες και κατ' ελπίδα θα παραχωρήσουν «πολιτικό έδαφος» στον Ομπάμα. Μια μέθοδος για τη δημιουργία θετικού κλίματος συνομιλιών με τη Κίνα στη Κοπεγχάγη, είναι η συζήτηση για τη μείωση των ρύπων σε σχέση με τα συνηθισμένα επίπεδα (γνωστά σαν BAU = Business As Usual). Ήδη οι Ευρώπη έχει προτείνει για τη Κίνα και άλλες ταχέως αναπτυσσόμενες χώρες μείωση 15 – 30% των επιπέδων BAU μέχρι το 2020.